

การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

**A Study of Emotional Quotient of High School Students in the Demonstration
School of Ramkhamhaeng University**

นำเพชร นาสารีย์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์และเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์โดยจำแนกตามตัวแปรแผนการเรียน ระดับชั้นการศึกษาและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง สารสนเทศที่ได้นั้นจะถูกนำมาเสนอต่อผู้บริหาร คณาจารย์และผู้ปกครองเพื่อนำมาสู่ความร่วมมือในการหาวิธีการปรับปรุงหรือพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ให้ดีขึ้น ผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวมและแยกตามองค์ประกอบเก่ง ดี และสุขของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จัดอยู่ในระดับปกติ ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจำแนกตามตัวแปรแผนการเรียนและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่เมื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์โดยจำแนกตามตัวแปรระดับชั้นที่ศึกษา พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ความฉลาดทางอารมณ์ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

ABSTRACT

This research's objectives were to study and compare the Emotional Quotient (EQ), classified by the education program, education level, and rearing methods as variables of high school students in the Demonstration School of Ramkhamhaeng University. The information gathered will be presented to the school's management team, instructors, and parents, with the goal of cooperating in further improving and developing the EQ of the students. The results of the research show that the overall EQ, classified by the excellence, goodness, and happiness components of the students, is normal. The result of EQ comparison by classifying the education program and rearing methods as variables of the students shows that they were

¹ อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

significantly different ($p < 0.05$). When comparing the EQ classified by the education level, the results show that it was not significantly different ($p > 0.05$).

Keywords: Emotional Quotient, High school students, Rearing method

บทนำ

เยาวชนเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติ เป็นอนาคตของครอบครัวและชุมชน การที่จะพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพได้ต้องเริ่มต้นจากครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันแรกที่เยาวชนจะได้รับการปลูกฝัง วางรากฐาน และได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องให้เติบโตขึ้นในสังคมได้ดี แต่เดิมพ่อแม่เลี้ยงดูลูกมุ่งหวังให้ลูกเป็นเด็กฉลาดและเก่งมาก่อนเป็นอันดับหนึ่ง โดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาทางด้านสติปัญญาให้แก่ลูกเป็นหลัก พยายามเสริมสร้างทุกวิถีทางเพื่อให้ลูกฉลาดและเก่ง โดยบางครั้งลืมนึกไปว่าความฉลาดและเก่งนั้นไม่เป็นการเพียงพอแล้วสำหรับปัจจุบันนี้ (จิตติมา และคณะ, 2551) นั่นคือคนที่มีเชาวน์ปัญญาสูงไม่ใช่คนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตเสมอไป เชาวน์ปัญญาเป็นเพียงส่วนประกอบหนึ่งเท่านั้น แต่เชาวน์อารมณ์หรือความฉลาดทางอารมณ์ต่างหากที่เป็นส่วนสำคัญที่ประคับประคองให้เราประสบความสำเร็จในชีวิตอย่างแท้จริงในทุกด้าน

ความฉลาดทางอารมณ์ คือ ความสามารถทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ และมีความสุข (กรมสุขภาพจิต, 2544) ช่วยให้บุคคลสามารถดำเนินกิจกรรมด้วยการคิดอย่างมีเหตุผล และสามารถจัดการกับสิ่งแวดล้อมรอบตนเอง ทั้งด้านการทำงานและส่วนตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สาธิตา, 2544) ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์จึงเป็นผู้ที่มีความพร้อมทางอารมณ์ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม สามารถบริหารจัดการอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น มีน้ำใจ ใส่ใจ มีแรงจูงใจ กล้าพูดและกล้าแสดงอย่างเหมาะสม สามารถปรับตัว และตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กาญจนาและวนิดา, 2556)

วัยรุ่นที่มีความฉลาดทางอารมณ์หรือ EQ สูง มักจะเป็นผู้เรียนรู้ได้ดี รู้สึกรู้สึต่อตนเองและผู้อื่น เฝือกกับความเครียดและปัญหาได้ ไม่แสดงพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อความขัดแย้งกับเพื่อนฝูงไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด สามารถควบคุมอารมณ์โกรธได้ดี เป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับจากเพื่อนฝูง มีความมั่นใจในตนเอง มีความสุข มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคนและมองโลกในแง่ดี ปรับตัวกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เหมาะสม สามารถบริหารอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้ และมีปัญหาพฤติกรรมน้อย (กรมสุขภาพจิต, 2547)

องค์การอนามัยโลก (WHO, 2004 อ้างในกรมสุขภาพจิต, 2547) ซึ่งแบ่งกลุ่มวัยรุ่นออกเป็น 3 ระยะ คือ วัยรุ่นตอนต้น อายุระหว่าง 10-15 ปี วัยรุ่นตอนกลาง อายุระหว่าง 16-19 ปี วัยรุ่นตอนปลาย อายุระหว่าง 20-24 ปี สอดคล้องกับสุวรรณ (2551) ได้แบ่งช่วงของวัยรุ่นโดยส่วนใหญ่จะแบ่งเป็น 3 ช่วง ได้แก่วัยรุ่นตอนต้น วัยรุ่นตอนกลาง และวัยรุ่นตอนปลาย วัยรุ่นตอนต้นจะอยู่ในช่วงอายุ 10-13 ปี วัยรุ่นตอนกลางจะ อยู่ในช่วงอายุ 14-16 ปี และวัยรุ่นตอนปลาย อายุ 17-19 ปี ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาช่วงอายุดังกล่าวแล้วนำมาเทียบกับระดับชั้นที่นักเรียนกำลังศึกษาจะพบว่าสอดคล้องกับระดับชั้นมัธยมศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เมื่อนักเรียนได้เรียนจบในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้ว การเลือกแผนการเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อตัวนักเรียนเพราะนั้น จะเป็นตัวกำหนดอนาคตของเส้นทางอาชีพว่าจะเดินต่อไปในทางใด ทางเลือกแรกคือการเข้าศึกษาต่อในสายสามัญ เป็นการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงชั้นที่ 4 นั่นคือมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นการศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในระดับปริญญาตรีใน

สาขาวิชาต่าง ๆ ใช้ระยะเวลาในการศึกษาตามหลักสูตรคือ 3 ปี โดยแบ่งการศึกษาออกเป็นกลุ่มสาระต่าง ๆ ตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน คือ 1) กลุ่มที่เน้นการเรียนรู้ด้าน วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ (วิทย์-คณิต) 2) กลุ่มที่เน้นการเรียนรู้ด้าน ศิลปศาสตร์-คณิตศาสตร์ (ศิลป์-คำนวณ) 3) กลุ่มที่เน้นการเรียนรู้ด้าน ศิลปศาสตร์-ภาษา (ศิลป์-ภาษา) และ 4) กลุ่มที่เน้นการเรียนรู้ด้าน ศิลปศาสตร์-สังคม (ศิลป์-สังคม หรือ ศิลป์ทั่วไป) ทางเลือกที่สองคือการศึกษาต่อทางด้านสายอาชีพหรือศึกษาต่อในสถาบันอาชีวศึกษา ซึ่งใช้เวลาในการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 3 ปี โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษาวิชาชีพ เพื่อพัฒนากำลังคนระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือและระดับผู้ชำนาญการเฉพาะสาขาวิชาชีพ (ระดับเทคนิค) ให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สามารถเป็นผู้ปฏิบัติงานหัวหน้างานหรือเป็นผู้ประกอบการ และการประกอบอาชีพอิสระได้โดยเน้นการแก้ปัญหาสร้างองค์ความรู้ในอาชีพ มีบุคลิกภาพ คุณธรรมและเจตคติที่ดี หลังจากศึกษาจบแล้วสามารถศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) อีก 2 ปี หรืออาจจะศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี 4 ปีก็ได้เช่นกัน ทั้งนี้มีผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยรุ่นและกำลังศึกษาอยู่ในสายสามัญและสายอาชีพ ดังงานวิจัยของบัญญัติ และคณะ (2548) ทำการวิจัยเรื่องเชาวน์อารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย โดยใช้แบบวัดเชาวน์อารมณ์ตามองค์ประกอบของบาร์ออน (Bar-On) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ผลการวิจัยพบว่าเชาวน์อารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามตัวแปรแผนการเรียนสอดคล้องกับวรวิ (2552) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์นักศึกษาโรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน (สาขาพาณิชยกรรม บริหารธุรกิจและสาขาช่างอุตสาหกรรม) มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกัน มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของต่างชาติที่มุ่งศึกษาตัวแปรความฉลาดทางอารมณ์ อาทิเช่น Zhao and Zhao (2010) ได้ศึกษาความฉลาดทางสติปัญญา (Intelligence Quotient: IQ) ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient: EQ) และความฉลาดในการริเริ่มสร้างสรรค์ (Creativity Quotient: CQ) ที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ Talebinejad and Fard (2012) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับสถานะทางเศรษฐกิจสังคมและประสิทธิภาพการอ่าน: กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และ Kaur (2014) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของทฤษฎีพหุปัญญา แรงบันดาลใจในการสอนส่งผลต่อระดับความฉลาดทางอารมณ์

สำหรับปัจจัยหลักที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ (กรมสุขภาพจิต, 2543) ได้แก่ 1) พันธุกรรมและพื้นฐานทางอารมณ์ พันธุกรรม คือตัวกำหนดให้มนุษย์ทุกคนมีลักษณะพื้นอารมณ์ที่แตกต่างกันไปและพื้นอารมณ์ที่ติดตัวมาแต่กำเนิดจะเป็นส่วนสำคัญที่กำหนดพฤติกรรมอารมณ์ บุคลิก 2) สภาพแวดล้อมและการเลี้ยงดู พื้นอารมณ์ที่ถูกกำหนดโดยพันธุกรรมเป็นปัจจัยที่ติดตัวมาไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้จริง แต่การเลี้ยงดูในสภาพที่เหมาะสมกับอารมณ์ก็สามารถจะช่วยพัฒนากล่อมเกลาและควบคุมพื้นอารมณ์ด้านลบได้ ขณะเดียวกันก็สามารถส่งเสริมพื้นอารมณ์ด้านบวกให้โดดเด่นยิ่งขึ้นไป เด็กที่มีพื้นอารมณ์ไม่ดี ถ้าไม่ได้รับการเลี้ยงดูที่เข้าใจก็อาจจะไปกระตุ้นให้อารมณ์ที่ไม่ดีเหล่านั้น เติบโตจนฝังรากลึก ไร้การควบคุม กลายเป็นปัญหาทั้งต่อตนเองและสังคมที่เกี่ยวข้อง แต่ถ้าพ่อแม่เข้าใจในธรรมชาติของเด็กก็ยังสามารถจะชดเชยหรือควบคุมส่วนที่ด้อยไม่ให้มีอิทธิพลหรือเป็นปัญหาในการดำเนินชีวิต

ดูลยา (2552) ได้กล่าวถึงแนวคิดของ Diana นักจิตวิทยาชาวอเมริกันแห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย เบิร์กลีย์ เป็นผู้ที่สนใจศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูอย่างจริงจัง Baumrind ได้เสนอมิติสำคัญในการอธิบายพฤติกรรมของบิดามารดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรประกอบด้วย 2 มิติ คือ 1) มิติควบคุมหรือเรียกร้องจากบิดามารดา และ 2) มิติการตอบสนองความรู้สึกเด็กจากการผสมผสาน 2 มิติ ทำให้ Baumrind จัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (ควบคุมและตอบสนองความรู้สึกเด็ก) 2) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (ควบคุมแต่ไม่ตอบสนองความรู้สึกเด็ก) และ 3) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (ไม่ควบคุมแต่ตอบสนองความรู้สึกเด็ก)

จากความสำคัญของวิธีการอบรมเลี้ยงดูซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ จึงทำให้นักวิจัยสนใจทำการศึกษาดังตัวอย่างต่อไปนี้กันตวรรณ (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กวัยย่างเข้าสู่วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกันตามการรับรู้ของตนเอง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ผลการวิจัยพบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ และการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อีกทั้งสุภาพรรณ และชุมพร (2545) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Baumrind กับพฤติกรรมส่วนบุคคลของวัยรุ่นไทยในการปรับตัว ด้านครอบครัว ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์และการเผชิญปัญหา โดยศึกษากลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าวัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ มีการปรับตัวได้ดีกว่า มีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการปัญหามากกว่า และใช้การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงน้อยกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบควบคุม แบบ

ตามใจและแบบทอดทิ้ง อีกทั้งรัตนะ และคณะ (2553) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวมทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยตามใจ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ ในภาพรวมทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบเผด็จการ นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของต่างชาติที่มุ่งศึกษาตัวแปรวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตร อาทิเช่น Wei and Chen (2014) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดทางการเงินของครอบครัว ปัญหาสุขภาพจิตการปฏิบัติอบรมเลี้ยงดูเด็กและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียน Nishikawa et al. (2010) ศึกษาเรื่องอิทธิพลของการรับรู้การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองที่มีต่อทัศนคติ ความรู้สึกของวัยรุ่น ปัญหาพฤติกรรมและอารมณ์แบบเก็บกดไว้ภายใน (Internalizing Problems) และปัญหาพฤติกรรมและอารมณ์แบบแสดงออกตรงไปตรงมา (Externalizing Problems) และ Siu Mui et al. (2009) ทำการศึกษาเรื่องสไตล์การเลี้ยงดูกับการขัดเกลาทางสังคม

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงอยู่ในสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นสถานศึกษาเพื่อฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นแหล่งค้นคว้าทดลองและวิจัยของนักศึกษาและอาจารย์ในการผลิตบัณฑิตทางการศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และผลิตนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3 และ 4) ให้มีคุณภาพตามนโยบายและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มีเป้าหมายให้นักศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์ที่ดีจากการปฏิบัติงานกับสภาพจริง สามารถนำไปเป็นแบบอย่างและแนวทางในการพัฒนาเพิ่มทักษะความรู้ความสามารถเพื่อประกอบอาชีพต่อไป มีผลงานการศึกษาค้นคว้าทดลองและวิจัย เพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอนและการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนเผยแพร่ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา

ต่อไป อีกทั้งนักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นเยาวชนและพลเมืองที่ดีมีคุณภาพของสังคม และประเทศชาติ ซึ่งในอดีตจนถึงปัจจุบันโรงเรียนยังไม่มีข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน

ผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงจึงสนใจศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง และจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์จำแนกตามตัวแปรรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแผนการเรียน และระดับชั้นการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลมานำเสนอต่อผู้บริหาร คณาจารย์และผู้ปกครอง เป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อที่ผู้บริหาร คณาจารย์และผู้ปกครองจะได้ให้คำปรึกษาช่วยเหลือนักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่สำคัญคือ เก่ง ดี มีสุขตลอดจนสามารถพึ่งตนเองได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจำแนกตามตัวแปรรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแผนการเรียน และระดับชั้นการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความฉลาดทางอารมณ์ อยู่ในระดับค่ามาตรฐานของบุคคลทั่วไป

2. เมื่อจำแนกนักเรียนตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู แผนการเรียน และระดับชั้นการศึกษาแล้วความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข โดยมีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ดังนี้

1.1 ดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

1.2 เก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหา และแสดงออกได้อย่างดีมีประสิทธิภาพกับผู้อื่น

1.3 สุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

2. การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กโดยให้คำแนะนำ สั่งสอน ให้ความช่วยเหลือ คุ้มครอง ให้ความรักความอบอุ่น ตอบสนองความต้องการทางกายและทางใจเพื่อให้เด็กได้มีชีวิตอยู่และเจริญเติบโตทุกๆ ด้าน เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มี 3 รูปแบบ ดังนี้

2.1 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (The authoritarian parenting style) หมายถึง แนวทางในการอบรมเลี้ยงดูที่ลูกได้รับแล้วรู้สึกว่าเขาเองไม่มีอิสระ การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ต้องอยู่ในระเบียบวินัยที่ถูกกำหนดไว้ พ่อแม่ หรือผู้ปกครองใช้เหตุผลน้อย ไม่สนใจความคิดเห็นและการตัดสินใจ หรือไม่อนุญาตให้ลูกกระทำในสิ่งที่ต้องการ

2.2 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (The authoritative parenting style) หมายถึง แนวทางในการอบรมเลี้ยงดูที่ลูกได้รับแล้วรู้สึกว่าเขาเองได้รับความรักความเอาใจใส่จากพ่อแม่ ได้รับการยอมรับ การสนับสนุน ให้คำแนะนำ และปฏิบัติด้วยความยุติธรรม พ่อแม่ หรือผู้ปกครองให้ลูกแสดงความคิดเห็นหรือตัดสินใจด้วยตนเอง ด้วยความเข้าใจ

2.3 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (The permissive parenting style) หมายถึง แนวทางในการอบรมเลี้ยงดูที่ลูกได้รับแล้วรู้สึกว่าได้อิสระมาก พ่อแม่ หรือผู้ปกครองไม่ค่อยบังคับหรือกวดขันกับตน มักปล่อยให้ตนเองได้ทำในสิ่งที่ต้องการ ไม่มีการลงโทษ และมีการอธิบายเหตุผลในการให้หรือไม่ให้กระทำใด ๆ

3. แผนการเรียน หมายถึง กลุ่มแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มี 4 แผนการเรียนดังนี้

3.1 แผนการเรียนวิทย์-คณิตฯ มุ่งเน้นในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษา นักเรียนที่เลือกแผนการเรียนนี้ควรมีความสามารถพื้นฐานในด้านการคิดคำนวณ มีระเบียบวิธีในการคิดคำนวณ สามารถอธิบายเหตุผล วิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ เข้าใจภาษา ตีความ สื่อความหมายได้ดี ตลอดจนมีความสามารถในการจินตนาการการมองเห็นทิศทางเคลื่อนที่ของสิ่งที่เป็นนามธรรม

3.2 แผนการเรียนศิลป์คำนวณ เน้นในกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์และภาษา ดังนั้น นักเรียนที่จะเลือกเรียนแผนนี้ ควรมีความสามารถพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ ด้านภาษา การคิด วิเคราะห์ด้านจินตนาการพื้นที่ ระยะทาง ขนาด ทรวดทรง และด้านการจดจำรายละเอียดเป็นหลัก

3.3 แผนการเรียนศิลป์-ภาษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนในกลุ่มวิชาสังคม ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศเป็นภาษาที่สอง ดังนั้น ผู้เรียนที่จะเลือกเรียนแผนการเรียนนี้ควรมีความสามารถพื้นฐานทางด้านการใช้และความเข้าใจภาษา การจดจำรายละเอียดต่าง ๆ และมีเหตุผลในการคิดวิเคราะห์

3.4 แผนการเรียนศิลป์ทั่วไป มุ่งเน้นในกลุ่มวิชาสังคมศึกษา ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ดังนั้น ผู้เรียนที่เรียนแผนการเรียนนี้จึงจำเป็นต้องมีความสามารถพื้นฐานในด้านการใช้และเข้าใจภาษา การจดจำสิ่งต่าง ๆ และมีเหตุผลในการคิดวิเคราะห์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2556 จำนวนทั้งสิ้น 965 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2556 จำนวนทั้งสิ้น 254 คน

ผู้วิจัยได้ประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างถึงใน สุภาเพ็ญ, 2542) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สำหรับกลุ่มประชากร 950 คน ได้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 274 คน หลังจากเก็บข้อมูลจริงพบว่ากลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามอย่างสมบูรณ์จำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 92.7

สำหรับการสุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กระจายทั้งระดับชั้นที่ศึกษาและแผนการเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกดังนี้ชั้นภูมิที่ 1 จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา และชั้นภูมิที่ 2 คือ แผนการเรียน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 254 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับชั้นที่ศึกษาและแผนการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับชั้น	ห้องเรียน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ม.4	4/1 แผนวิทย์-คณิต	106	23
	4/2 แผนศิลป์คำนวณ	5	5
	4/3 แผนศิลป์ภาษา	42	23
	4/4 แผนศิลป์ทั่วไป	116	24
รวม		269	75
ม.5	5/1 แผนวิทย์-คณิต	134	25
	5/2 แผนศิลป์คำนวณ	25	25
	5/3 แผนศิลป์ภาษา	59	22
	5/4 แผนศิลป์ทั่วไป	109	21
รวม		327	93
ม.6	6/1 แผนวิทย์-คณิต	151	25
	6/2 แผนศิลป์คำนวณ	22	20
	6/3 แผนศิลป์ภาษา	74	19
	6/4 แผนศิลป์ทั่วไป	122	22
รวม		369	86

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2543 จำนวน 52 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 องค์ประกอบ

คือ ดี เก่งและสุข แต่ละองค์ประกอบยังแยกเป็นด้านและข้อคำถาม ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงถึงการรวมคะแนนแต่ละองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การรวมคะแนนในองค์ประกอบดี เก่งและสุข และด้านต่างๆ

องค์ประกอบ	ด้าน	การรวมคะแนน
ดี	1.1 ควบคุมตนเอง	รวมข้อ 1 ถึงข้อ 6
	1.2 เห็นใจผู้อื่น	รวมข้อ 7 ถึงข้อ 12
	1.3 รับผิดชอบ	รวมข้อ 13 ถึงข้อ 18
เก่ง	2.1 มีแรงจูงใจ	รวมข้อ 19 ถึงข้อ 24
	2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา	รวมข้อ 25 ถึงข้อ 30
	2.3 สัมพันธภาพ	รวมข้อ 31 ถึงข้อ 36
สุข	3.1 ภูมิใจตนเอง	รวมข้อ 37 ถึงข้อ 40
	3.2 พอใจชีวิต	รวมข้อ 41 ถึงข้อ 46
	3.3 สุขสงบทางใจ	รวมข้อ 47 ถึงข้อ 52

หลังจากรวมคะแนนแต่ละด้านเสร็จผู้วิจัยประเมินจากค่าเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ผลที่ได้เป็นเพียงการประเมินโดยสังเขป คะแนนที่ได้ต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ ไม่ได้หมายความว่านักเรียนมีความผิดปกติในด้านนั้น เพราะด้านต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่

มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้น คะแนนที่ได้ต่ำจึงเป็นเพียงข้อเตือนใจให้หาแนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในด้านนั้น ให้นำมาพิจารณาให้มากยิ่งขึ้น ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เกณฑ์ปกติของคะแนน EQ รวม ดี เก่ง สุข กลุ่มตัวอย่างอายุ 12-17 ปี

องค์ประกอบ EQ	ต่ำกว่าปกติ	เกณฑ์ปกติ	สูงกว่าปกติ
คะแนน EQ รวม	< 140	140 – 170	> 170
1. องค์ประกอบ ดี	< 48	48 – 58	> 58
1.1 ควบคุมอารมณ์	< 13	13 – 17	> 17
1.2 เห็นใจผู้อื่น	< 16	16 – 20	> 20
1.3 รับผิดชอบ	< 16	16 – 20	> 22
2. องค์ประกอบ เก่ง	< 45	45 – 57	> 57
2.1 มีแรงจูงใจ	< 14	14 – 20	> 20
2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา	< 13	13 – 19	> 19
2.3 สัมพันธภาพกับผู้อื่น	< 14	14 – 20	> 20
3. องค์ประกอบ สุข	< 40	40 – 55	> 55
3.1 ภูมิใจในตนเอง	< 9	9 - 13	> 13
3.2 พึงพอใจในชีวิต	< 16	16 – 22	> 22
3.3 สุขสงบทางใจ	< 15	15 - 21	> 21

ผู้วิจัยนำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ไปทดลอง Try Out กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 44 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยงโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบาค พบว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งชุดแบบประเมินเป็น 0.875

2. แบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เคยได้รับของปรिय (2545) ซึ่งสร้างจากแนวคิดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของโบว์มไรต์ จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบวัดของลิเคิร์ต (Likert's rating scale) มี 5 ระดับ

เกณฑ์การจำแนกกลุ่มตัวอย่างว่ามีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบใด ใช้แนวทางการศึกษาของรัตนวดี (2533) โดยการรวมคะแนนของข้อคำถามในแต่ละรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู กลุ่มตัวอย่างจะถูกจัดอยู่ในรูปแบบการเลี้ยงดูที่คะแนนสูงที่สุด

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู จำนวน 30 ข้อ ไปทดลอง Try Out กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 50 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยงโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-

coefficient) ของครอนบาค พบว่า ความเชื่อมั่นทั้งชุดแบบประเมินเป็น 0.82

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 254 คน โดยแบบประเมินมีจำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ แผนการเรียนและระดับชั้นที่กำลังศึกษา

ตอนที่ 2 ประเมินความฉลาดทางอารมณ์ประกอบด้วย ดี เก่ง สุข จำนวน 52 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูจำนวน 30 ข้อ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามคาบเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยอธิบายและชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการตอบแบบวัด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นตามสภาพจริง จากนั้นให้นักเรียนทำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ และแบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู โดยใช้เวลาประมาณ 30 นาที แล้วเก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลเบื้องต้น ตรวจวัดให้คะแนน แล้วบันทึกคะแนนลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

4. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ

2. วิเคราะห์คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวม องค์กรประกอบและรายด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์คะแนนปกติด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวม องค์กรประกอบและรายด้าน ของนักเรียนตามตัวแปรระดับชั้นที่ศึกษา แผนการเรียนและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู โดยการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบ 1 องค์กรประกอบ (one way ANOVA) กรณีความแปรปรวนเท่ากัน จะต้องอ่านค่าในตาราง ANOVA กรณีความแปรปรวนไม่เท่ากันเลือกใช้สถิติทดสอบ Brown-Forsythe ในการทดสอบค่าเฉลี่ย สำหรับการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ เลือกสถิติ LSD ในส่วน Equal Variances Assumed กรณีค่าความแปรปรวนไม่แตกต่างกันและเลือกสถิติ Dunnell,s T3 ในส่วน Equal Variances not Assumed กรณี ค่าความแปรปรวนแตกต่างกัน

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และวิเคราะห์เปรียบเทียบด้วยสถิติ ANOVA (Analysis of Variance)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลการวิจัย และแปลความหมายตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผลการวิเคราะห์พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 145.71 จัดอยู่ในระดับปกติ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ปกติของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์รวม ช่วงอายุกลุ่มตัวอย่าง 12-17 ปี ที่ต้องมีคะแนนระหว่าง 140-170

องค์กรประกอบ “ดี” ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 52.33 จัดอยู่ในระดับปกติ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ปกติขององค์กรประกอบ “ดี” ช่วงอายุกลุ่มตัวอย่าง 12-17 ปี ที่ต้องมีคะแนนระหว่าง 48-58

องค์กรประกอบ “เก่ง” ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 48.33 จัดอยู่ในระดับปกติ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ปกติขององค์กรประกอบ “เก่ง” ช่วงอายุกลุ่มตัวอย่าง 12-17 ปี ที่ต้องมีคะแนนระหว่าง 45-57

องค์กรประกอบ “สุข” ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 45.05 จัดอยู่ในระดับปกติ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ปกติขององค์กรประกอบ “สุข” ช่วงอายุกลุ่มตัวอย่าง 12-17 ปี ที่ต้องมีคะแนนระหว่าง 40-55 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและรายองค์ประกอบดี เก่งและสุข ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเทียบกับเกณฑ์ปกติ ช่วงอายุกลุ่ม 12-17 ปี

องค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์	ต่ำกว่าปกติ	เกณฑ์ปกติ	สูงกว่าปกติ	คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
N = 254 คน					
คะแนนความฉลาดทางอารมณ์รวม	<140	140 – 170	>170	145.71	ปกติ
1. องค์ประกอบ ดี	< 48	48 – 58	> 58	52.33	ปกติ
1.1 ควบคุมอารมณ์	< 13	13 – 17	> 17	16.66	ปกติ
1.2 เห็นใจผู้อื่น	< 16	16 – 20	> 20	17.44	ปกติ
1.3 รับผิดชอบ	< 16	16 – 20	> 22	18.23	ปกติ
2. องค์ประกอบ เก่ง	< 45	45 – 57	> 57	48.33	ปกติ
2.1 มีแรงจูงใจ	< 14	14 – 20	> 20	16.35	ปกติ
2.2 ตัดสินใจแลแก้ปัญหา	< 13	13 – 19	> 19	15.69	ปกติ
2.3 สัมพันธภาพกับผู้อื่น	< 14	14 – 20	> 20	16.30	ปกติ
3. องค์ประกอบ สุข	< 40	40 – 55	> 55	45.05	ปกติ
3.1 ภูมิใจในตนเอง	< 9	9 - 13	> 13	10.56	ปกติ
3.2 พึ่งพอใจในชีวิต	< 16	16 – 22	> 22	17.65	ปกติ
3.3 สุขสงบทางใจ	< 15	15 - 21	> 21	16.85	ปกติ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษารูปแบบการเลี้ยงดูที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงเคยได้รับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยายภาพรวมของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รับ พบว่ารูปแบบการอบรม

เลี้ยงดูที่สูงที่สุด คือ รูปแบบเอาใจใส่ (ร้อยละ 59.84) รองลงมา คือรูปแบบควบคุม (ร้อยละ 16.93) และลำดับสุดท้าย คือรูปแบบตามใจ (ร้อยละ 16.54) ในงานวิจัยนี้มีนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 237 คน (ร้อยละ 93.31) ที่สามารถระบุรูปแบบการเลี้ยงดูได้ และนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 17 คน (ร้อยละ 6.69) ที่ไม่สามารถระบุรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูได้ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของรูปแบบการเลี้ยงดู ที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รับ ในภาพรวม (n = 254)

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รูปแบบควบคุม	43	16.93
รูปแบบเอาใจใส่	152	59.84
รูปแบบตามใจ	42	16.54
ระบุไม่ได้	17	6.69
รวม	254	100

ผลการศึกษารูปแบบการเลี้ยงดูที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รับ โดยจำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษา พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้รับการเลี้ยงดูแบบควบคุมสูงที่สุด (ร้อยละ

31.43) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่สูงที่สุด (ร้อยละ 71.25) และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้รับการเลี้ยงดูแบบตามใจสูงที่สุด (ร้อยละ 22.99) เมื่อจำแนกตามดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของรูปแบบการเลี้ยงดู ที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รับ จำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษาและแผนการเรียน (n = 237)

ตัวแปร	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู							
	ควบคุม		เอาใจใส่		ตามใจ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับชั้นที่กำลังศึกษา								
มัธยมศึกษาปีที่ 4	22	31.43	39	55.71	9	12.86	70	100.00
มัธยมศึกษาปีที่ 5	11	12.64	56	64.37	20	22.99	87	100.00
มัธยมศึกษาปีที่ 6	10	12.50	57	71.25	13	16.25	80	100.00
รวม	43	18.14	152	64.14	42	17.72	237	100.00
แผนการเรียน								
วิทย์ – คณิต	16	22.54	43	60.56	12	16.90	71	100.00
ศิลป์คำนวณ	7	15.22	34	73.91	5	10.87	46	100.00
ศิลป์ภาษา	11	18.33	40	66.67	9	15.00	60	100.00
ศิลป์ทั่วไป	9	15.00	35	58.33	16	26.67	60	100.00
รวม	43	18.14	152	64.14	42	17.72	237	100.00

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม รายองค์ประกอบและรายด้านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจำแนกตามตัวแปรรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู เพื่อวิเคราะห์ว่าความฉลาดทางอารมณ์ที่แตกต่างกันนั้นเป็นผลจากรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกันหรือไม่ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์สูงสุด ($\bar{X} = 150.76$, S.D. = 15.72) รองลงมาคือรูปแบบควบคุม ($\bar{X} = 139.74$, S.D. = 12.60) สำหรับรูปแบบตามใจมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมต่ำที่สุด ($\bar{X} = 136.79$, S.D. = 12.41)

องค์ประกอบ “ดี” พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 54.09$, S.D. = 6.10) รองลงมาคือรูปแบบควบคุม ($\bar{X} = 50.26$, S.D. = 6.12) สำหรับรูปแบบตามใจมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ต่ำที่สุด ($\bar{X} = 49.55$, S.D. = 5.82) องค์ประกอบ “เก่ง” พบว่า นักเรียนที่ได้รับ

การอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 49.65$, S.D. = 5.65) รองลงมาคือรูปแบบควบคุม ($\bar{X} = 47.30$, S.D. = 4.39) สำหรับรูปแบบตามใจมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ต่ำที่สุด ($\bar{X} = 45.17$, S.D. = 5.33) องค์ประกอบ “สุข” พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 47.02$, S.D. = 6.45) รองลงมาคือรูปแบบควบคุม ($\bar{X} = 42.19$, S.D. = 5.65) สำหรับรูปแบบตามใจมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ต่ำที่สุด ($\bar{X} = 42.07$, S.D. = 5.15)

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม และแต่ละองค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบ “ดี” องค์ประกอบ “เก่ง” และองค์ประกอบ “สุข” จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูพบว่า ค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 7

ผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยของความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมองค์ประกอบ “ดี” องค์ประกอบ “เก่ง” และองค์ประกอบ “สุข” แตกต่างจากรูปแบบควบคุมและรูปแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและรายองค์ประกอบของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

กลุ่ม	N	\bar{X}	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ความฉลาดทางอารมณ์									
1) รูปแบบควบคุม	43	139.74	12.60	ระหว่างกลุ่ม	8668.81	2	4334.40	20.17	.00
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	150.76	15.72	ภายในกลุ่ม	50281.25	234	214.88		
3) รูปแบบตามใจ	42	136.79	12.41	รวม	58950.06	236			
รวม	237	146.28	15.80	Levene's test: F = 2.79, df1 = 2, df2 = 234, p = .06					
องค์ประกอบ "ดี"									
1) รูปแบบควบคุม	43	50.26	6.12	ระหว่างกลุ่ม	963.00	2	481.50	13.14	.00
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	54.09	6.10	ภายในกลุ่ม	8576.48	234	36.65		
3) รูปแบบตามใจ	42	49.55	5.82	รวม	9539.48	236			
รวม	237	52.59	6.36	Levene's test: F = 0.06, df1 = 2, df2 = 234, p = .95					
องค์ประกอบ "เก่ง"									
1) รูปแบบควบคุม	43	47.30	4.39	ระหว่างกลุ่ม	728.68	2	364.34	12.55	.00
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	49.65	5.65	ภายในกลุ่ม	6791.42	234	29.02		
3) รูปแบบตามใจ	42	45.17	5.33	รวม	7520.10	236			
รวม	237	48.43	5.64	Levene's test: F = 2.08, df1 = 2, df2 = 234, p = .13					
องค์ประกอบ "สุข"									
1) รูปแบบควบคุม	43	42.19	5.65	ระหว่างกลุ่ม	1304.02	2	652.01	17.52	.00
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	47.02	6.45	ภายในกลุ่ม	8710.24	234	37.22		
3) รูปแบบตามใจ	42	42.07	5.15	รวม	10014.25	236			
รวม	237	45.27	6.51	Levene's test: F = 2.70, df1 = 2, df2 = 234, p = .07					

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยของความฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบ "ดี" องค์ประกอบ "เก่ง" และองค์ประกอบ "สุข" จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ย EQ			รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ยองค์ประกอบ "ดี"		
		1.ควบคุม	2.เอาใจใส่	3.ตามใจ			1.ควบคุม	2.เอาใจใส่	3.ตามใจ
1.ควบคุม	139.74	-	-11.02*	2.95	1.ควบคุม	50.26	-	-3.83*	0.71
2.เอาใจใส่	150.76		-	13.97*	2.เอาใจใส่	54.09		-	4.54*
3.ตามใจ	136.79			-	3.ตามใจ	49.55			-
รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ยองค์ประกอบ "เก่ง"			รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ยองค์ประกอบ "สุข"		
		1.ควบคุม	2.เอาใจใส่	3.ตามใจ			1.ควบคุม	2.เอาใจใส่	3.ตามใจ
1.ควบคุม	47.30	-	-2.35*	2.13	1.ควบคุม	42.19	-	-4.83*	0.12
2.เอาใจใส่	49.65		-	4.48*	2.เอาใจใส่	47.02		-	4.95*
3.ตามใจ	45.17			-	3.ตามใจ	42.07			-

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ "ดี" รายด้าน จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ

ด้าน "ควบคุมอารมณ์" พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (\bar{X} = 17.05, S.D. = 2.26) รองลงมาคือรูปแบบควบคุม (\bar{X} = 16.30, S.D. = 2.14) สำหรับรูปแบบตามใจมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

(\bar{X} = 15.95, S.D. = 2.45) ด้าน “เห็นใจผู้อื่น” พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (\bar{X} = 17.94, S.D. = 2.42) รองลงมาคือรูปแบบควบคุม (\bar{X} = 16.84, S.D. = 2.34) สำหรับรูปแบบตามใจมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (\bar{X} = 16.71, S.D. = 2.68) และด้าน “รับผิดชอบ” พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (\bar{X} = 19.12, S.D. = 2.74) รองลงมาคือรูปแบบควบคุม (\bar{X} = 17.12, S.D. = 3.10) สำหรับรูปแบบตามใจมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (\bar{X} = 16.88, S.D. = 2.75)

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “ดี” ด้านควบคุมอารมณ์ เห็นใจ

ผู้อื่น และรับผิดชอบ จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู พบว่าค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 9

ผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยด้าน “ควบคุมอารมณ์” แตกต่างจากรูปแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยด้าน “เห็นใจผู้อื่น” และด้าน “รับผิดชอบ” แตกต่างจากรูปแบบควบคุมและรูปแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวขององค์ประกอบ “ดี” ด้านควบคุมอารมณ์ เห็นใจผู้อื่น และ รับผิดชอบต่อของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

กลุ่ม	N	\bar{X}	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
องค์ประกอบ “ดี”									
ควบคุมอารมณ์									
1) รูปแบบควบคุม	43	16.30	2.14	ระหว่างกลุ่ม	48.41	2	24.20	4.67	0.01
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	17.05	2.26	ภายในกลุ่ม	1211.65	234	5.18		
3) รูปแบบตามใจ	42	15.95	2.45	รวม	1260.06	236			
รวม	237	16.72	2.31	Levene's test: F = 0.23, df1 = 2, df2 = 234, p = .80					
เห็นใจผู้อื่น									
1) รูปแบบควบคุม	43	16.84	2.34	ระหว่างกลุ่ม	74.22	2	37.11	6.17	0.00
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	17.94	2.42	ภายในกลุ่ม	1406.90	234	6.01		
3) รูปแบบตามใจ	42	16.71	2.68	รวม	1481.12	236			
รวม	237	17.52	2.51	Levene's test: F = 0.91, df1 = 2, df2 = 234, p = .41					
รับผิดชอบ									
1) รูปแบบควบคุม	43	17.12	3.10	ระหว่างกลุ่ม	241.29	2	120.64	15.26	0.00
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	19.10	2.74	ภายในกลุ่ม	1850.34	234	7.91		
3) รูปแบบตามใจ	42	16.88	2.75	รวม	2091.63	236			
รวม	237	18.35	2.98	Levene's test: F = 0.69, df1 = 2, df2 = 234, p = .51					

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “ดี” ด้านควบคุมอารมณ์ เห็นใจผู้อื่นและรับผิดชอบ จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	ค่าเฉลี่ย	1.ควบคุม	2.เอาใจใส่	3.ตามใจ
ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านควบคุมอารมณ์				
1.ควบคุม	16.30	-	-0.75	0.35
2.เอาใจใส่	17.05		-	1.10*
3.ตามใจ	15.95			-
ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านเห็นใจผู้อื่น				
1.ควบคุม	16.84	-	-1.10*	0.13
2.เอาใจใส่	17.94		-	1.23*
3.ตามใจ	16.71			-
ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านรับผิดชอบ				
1.ควบคุม	17.12	-	-1.98*	0.32
2.เอาใจใส่	19.10		-	2.22*
3.ตามใจ	16.88			-

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “เก่ง” รายด้าน จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้าน “มีแรงจูงใจ” พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 16.97$, S.D. = 2.58) รองลงมาคือรูปแบบควบคุม ($\bar{X} = 15.53$, S.D. = 2.02) สำหรับรูปแบบตามใจมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 15.26$, S.D. = 2.22) ด้าน “ตัดสินใจและแก้ปัญหา” พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 15.95$, S.D. = 2.69) รองลงมาคือรูปแบบควบคุม ($\bar{X} = 15.86$, S.D. = 2.02) สำหรับรูปแบบตามใจมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 14.64$, S.D. = 2.75) และด้าน “สัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น” พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 16.74$, S.D. = 2.27) รองลงมาคือรูปแบบ

ควบคุม ($\bar{X} = 15.91$, S.D. = 2.42) สำหรับรูปแบบตามใจมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 15.26$, S.D. = 2.52)

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “เก่ง” ด้านมีแรงจูงใจ ตัดสินใจ และแก้ปัญหา และสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู พบว่าค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 11

ผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยด้าน “มีแรงจูงใจ” และ “สัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น” แตกต่างจากรูปแบบควบคุมและรูปแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบควบคุมและรูปแบบเอาใจใส่มีค่าเฉลี่ยด้าน “ตัดสินใจและแก้ปัญหา” แตกต่างจากรูปแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวขององค์ประกอบ “เก่ง” ด้านมีแรงจูงใจ ตัดสินใจและแก้ปัญหา และสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

กลุ่ม	N	\bar{X}	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
องค์ประกอบ “เก่ง”									
ควบคุมอารมณ์									
1) รูปแบบควบคุม	43	15.53	2.02	ระหว่างกลุ่ม	135.46	2	67.73	11.50	0.00
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	16.97	2.58	ภายในกลุ่ม	1377.65	234	5.89		
3) รูปแบบตามใจ	42	15.26	2.22	รวม	1513.11	236			
รวม	237	16.41	2.53	Levene's test: F = 1.98, df1 = 2, df2 = 234, p = .14					
ตัดสินใจและแก้ปัญหา									
1) รูปแบบควบคุม	43	15.86	2.02	ระหว่างกลุ่ม	57.35	2	28.67	4.27	0.02
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	15.95	2.69	ภายในกลุ่ม	1572.39	234	6.72		
3) รูปแบบตามใจ	42	14.64	2.75	รวม	1629.73	236			
รวม	237	15.70	2.63	Levene's test: F = 2.56, df1 = 2, df2 = 234, p = .08					
สัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น									
1) รูปแบบควบคุม	43	15.91	2.42	ระหว่างกลุ่ม	80.76	2	40.38	7.34	0.00
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	16.74	2.27	ภายในกลุ่ม	1287.22	234	5.50		
3) รูปแบบตามใจ	42	15.26	2.52	รวม	1367.98	236			
รวม	237	16.32	2.41	Levene's test: F = .33, df1 = 2, df2 = 234, p = .72					

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “เก่ง” ด้านมีแรงจูงใจ ตัดสินใจและแก้ปัญหา และสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	ค่าเฉลี่ย	1.ควบคุม	2.เอาใจใส่	3.ตามใจ
ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านแรงจูงใจ				
1.ควบคุม	15.53	-	-1.44*	0.27
2.เอาใจใส่	16.97		-	1.71*
3.ตามใจ	15.26			-
ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านตัดสินใจและแก้ปัญหา				
1.ควบคุม	15.86	-	-0.09	1.22*
2.เอาใจใส่	15.95		-	1.31*
3.ตามใจ	14.64			-
ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น				
1.ควบคุม	15.91	-	-0.83*	0.65
2.เอาใจใส่	16.74		-	1.48*
3.ตามใจ	15.26			-

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “สุข” รายด้าน จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของด้าน “ภูมิใจในตนเอง” พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 10.79$, S.D. = 1.95) รองลงมาคือรูปแบบตามใจ ($\bar{X} = 10.31$, S.D. = 1.60) สำหรับรูปแบบควบคุม มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 10.12$, S.D. = 1.55) ด้าน “พึงพอใจในชีวิต” พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 18.58$, S.D. = 3.17) รองลงมาคือรูปแบบควบคุม ($\bar{X} = 16.60$, S.D. = 3.52) สำหรับรูปแบบตามใจมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 16.00$, S.D. = 2.68) และด้าน “สุขสงบทางใจ” พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 17.65$, S.D. = 3.00) รองลงมาคือรูปแบบตามใจ

($\bar{X} = 15.76$, S.D. = 2.74) สำหรับรูปแบบควบคุม มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 15.47$, S.D. = 2.75)

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “สุข” ด้านภูมิใจในตนเอง พึงพอใจในชีวิต และสุขสงบทางใจ จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู พบว่าค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 13

ผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) พบว่า ด้าน “พึงพอใจในชีวิต” นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยแตกต่างจากรูปแบบควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับด้าน “สุขสงบทางใจ” พบว่า นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยแตกต่างจากรูปแบบควบคุมและรูปแบบตามใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวขององค์ประกอบ “สุข” ด้านภูมิใจในตนเอง พึงพอใจในชีวิต และสุขสงบทางใจ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

กลุ่ม	N	\bar{X}	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
องค์ประกอบ “สุข”									
ภูมิใจตนเอง									
1) รูปแบบควบคุม	43	10.12	1.55	Levene's test: F = 4.63, df1 = 2, df2 = 234, p = .01*					
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	10.79	1.95	เลือกใช้สถิติทดสอบ Brown-Forsythe ในการทดสอบค่าเฉลี่ย					
3) รูปแบบตามใจ	42	10.31	1.60	Statistic = 3.50, df1 = 2, df2 = 139.03, p = .03*					
รวม	237	10.58	1.84						
พึงพอใจในชีวิต									
1) รูปแบบควบคุม	43	16.60	3.52	ระหว่างกลุ่ม	289.44	2	144.72	14.55	.00
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	18.58	3.17	ภายในกลุ่ม	2327.33	234	9.95		
3) รูปแบบตามใจ	42	16.00	2.68	รวม	2616.77	236			
รวม	237	17.76	3.33	Levene's test: F = 2.87, df1 = 2, df2 = 234, p = .06					
สุขสงบทางใจ									
1) รูปแบบควบคุม	43	15.47	2.75	ระหว่างกลุ่ม	228.64	2	114.32	13.48	.00
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	17.65	3.00	ภายในกลุ่ม	1984.84	234	8.48		
3) รูปแบบตามใจ	42	15.76	2.74	รวม	2213.48	236			
รวม	237	16.92	3.06	Levene's test: F = 1.68, df1 = 2, df2 = 234, p = .19					

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “สุข” ด้านภูมิใจในตนเอง พึงพอใจในชีวิต และสุขสงบทางใจ จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	ค่าเฉลี่ย	1. ความคุม	2. เอาใจใส่	3. ตามใจ
ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านภูมิใจในตนเอง				
1.ความคุม	10.12	-	-0.67	-0.19
2.เอาใจใส่	10.79		-	0.48
3.ตามใจ	10.31			-
ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านพึงพอใจในชีวิต				
1.ความคุม	16.60	-	-1.98*	0.60
2.เอาใจใส่	18.58		-	2.58
3.ตามใจ	16.00			-
ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านสุขสงบทางใจ				
1.ความคุม	15.47	-	-2.18*	-0.29
2.เอาใจใส่	17.65		-	1.89*
3.ตามใจ	15.76			-

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม รายองค์ประกอบและรายด้านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจำแนกตามตัวแปรแผนการเรียน

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามแผนการเรียน เพื่อวิเคราะห์ว่าความฉลาดทางอารมณ์ที่แตกต่างกันนั้นเป็นผลจากแผนการเรียนที่ต่างกันหรือไม่ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่านักเรียนที่กำลังศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ภาษา มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมสูงสุด ($\bar{X} = 149.17$, S.D. = 17.73) รองลงมา คือแผนการเรียนศิลป์คำนวณ ($\bar{X} = 149.14$, S.D. = 17.22) และแผนการเรียนวิทย์-คณิต ($\bar{X} = 146.45$, S.D. = 15.29) ตามลำดับ สำหรับแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมต่ำที่สุด ($\bar{X} = 139.06$, S.D. = 10.65)

องค์ประกอบ “ดี” พบว่า นักเรียนที่กำลังศึกษาในแผนการเรียนศิลป์คำนวณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 54.04$, S.D. = 6.51) รองลงมาคือแผนการเรียนศิลป์ภาษา ($\bar{X} = 53.65$, S.D. = 7.00) และแผนการเรียน

วิทย์-คณิต ($\bar{X} = 52.42$, S.D. = 6.07) ตามลำดับ สำหรับแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 49.70$, S.D. = 4.99) องค์ประกอบ “เก่ง” พบว่านักเรียนที่กำลังศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ภาษามีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด ($\bar{X} = 49.83$, S.D. = 6.00) รองลงมาคือแผนการเรียนศิลป์คำนวณ ($\bar{X} = 48.88$, S.D. = 6.52) และแผนการเรียนวิทย์-คณิต ($\bar{X} = 48.34$, S.D. = 5.30) ตามลำดับ สำหรับนักเรียนที่กำลังศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 46.48$, S.D. = 4.18) องค์ประกอบ “สุข” พบว่า แผนการเรียนศิลป์คำนวณมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด ($\bar{X} = 46.22$, S.D. = 6.60) รองลงมาคือแผนการเรียนศิลป์ภาษา ($\bar{X} = 45.69$, S.D. = 7.45) และแผนการเรียนวิทย์-คณิต ($\bar{X} = 45.68$, S.D. = 6.31) สำหรับมีแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 42.88$, S.D. = 5.06)

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์และจำแนกเป็นองค์ประกอบซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบ “ดี” องค์ประกอบ “เก่ง” และองค์ประกอบ “สุข” จำแนกตามแผนการเรียนพบว่าค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 15

ผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในแผนการ

เรียนวิทย์-คณิต แผนการเรียนศิลป์คำนวณและแผนการเรียนศิลป์ภาษา มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์และองค์ประกอบ “ดี” แตกต่างจากแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ภาษา มีค่าเฉลี่ยองค์ประกอบ “เก่ง” แตกต่างจากแผนการเรียนศิลป์

ทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนวิทย์-คณิต และศิลป์คำนวณ มีค่าเฉลี่ยองค์ประกอบ “สุข” แตกต่างจากแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและรายองค์ประกอบนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงจำแนกตามแผนการเรียน

กลุ่ม	N	\bar{x}	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ความฉลาดทางอารมณ์									
1) วิทย์ – คณิต	73	146.45	15.29	Levene's test: F = 6.091, df1 = 3, df2 = 250, p = .00*					
2) ศิลป์คำนวณ	50	149.14	17.22	เลือกใช้สถิติทดสอบ Brown-Forsythe ในการทดสอบค่าเฉลี่ย					
3) ศิลป์ภาษา	64	149.17	17.73	Statistic = 6.03, df1 = 3, df2 = 207.16, p = .00*					
4) ศิลป์ทั่วไป	67	139.06	10.65						
รวม	254	145.71	15.78						
องค์ประกอบ “ดี”									
1) วิทย์ – คณิต	73	52.42	6.07	ระหว่างกลุ่ม	722.33	3	240.777	6.366	.00
2) ศิลป์คำนวณ	50	54.04	6.51	ภายในกลุ่ม	9456.22	250	37.825		
3) ศิลป์ภาษา	64	53.65	7.00	รวม	10178.56	253			
4) ศิลป์ทั่วไป	67	49.70	4.99	Levene's test: F = 2.53, df1 = 3, df2 = 250, p = .06					
รวม	254	52.33	6.34						
องค์ประกอบ “เก่ง”									
1) วิทย์ – คณิต	73	48.34	5.30	Levene's test: F = 4.66, df1 = 3, df2 = 250, p = .00*					
2) ศิลป์คำนวณ	50	48.88	6.52	เลือกใช้สถิติทดสอบ Brown-Forsythe ในการทดสอบค่าเฉลี่ย					
3) ศิลป์ภาษา	64	49.83	6.00	Statistic = 4.137, df1 = 3, df2 = 203.52, p = .01*					
4) ศิลป์ทั่วไป	67	46.48	4.18						
รวม	254	48.33	5.59						
องค์ประกอบ “สุข”									
1) วิทย์ – คณิต	73	45.68	6.31	Levene's test: F = 4.53, df1 = 3, df2 = 250, p = .00*					
2) ศิลป์คำนวณ	50	46.22	6.60	เลือกใช้สถิติทดสอบ Brown-Forsythe ในการทดสอบค่าเฉลี่ย					
3) ศิลป์ภาษา	64	45.69	7.45	Statistic = 3.55, df1 = 3, df2 = 222.20, p = .02*					
4) ศิลป์ทั่วไป	67	42.88	5.06						
รวม	254	45.05	6.48						

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยของความฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบ “ดี” องค์ประกอบ “เก่ง” และองค์ประกอบ “สุข” จำแนกตามแผนการเรียน

แผนการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ย EQ				แผนการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ยองค์ประกอบ “ดี”			
		1	2	3	4			1	2	3	4
1	146.45	-	-2.69	-2.72	7.39*	1	48.34	-	-0.54	-1.49	1.86
2	149.14			-0.03	10.08*	2	48.88			-0.95	2.40
3	149.17				10.11*	3	49.83				3.35*
4	139.06				-	4	46.48				-

แผนการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ย EQ				แผนการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ยองค์ประกอบ “ดี”			
		1	2	3	4			1	2	3	4
1	52.42	-	-1.62	-1.23	2.72*	1	45.68	-	-0.54	-0.01	2.80*
2	54.04			0.39	4.34*	2	46.22			0.53	3.34*
3	53.65				3.95*	3	45.69				2.81
4	49.70				-	4	42.88				-

หมายเหตุ แผนการเรียน 1 คือ วิทยุ-คณิต, 2 คือ ศิลป์คำนวณ, 3 คือ ศิลป์ภาษา และ 4 คือ ศิลป์ทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “ดี” รายด้าน จำแนกตามแผนการเรียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของด้าน “ควบคุมอารมณ์” พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ภาษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 17.23$, S.D. = 2.69) รองลงมาคือแผนการเรียนศิลป์คำนวณ ($\bar{X} = 16.78$, S.D. = 2.34) และแผนการเรียนวิทยุ-คณิต ($\bar{X} = 16.56$, S.D. = 2.32) ตามลำดับ สำหรับนักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 16.13$, S.D. = 1.91) ด้าน “เห็นใจผู้อื่น” พบว่านักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์คำนวณค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 17.94$, S.D. = 2.54) รองลงมาคือแผนการเรียนศิลป์ภาษา ($\bar{X} = 17.92$, S.D. = 2.74) และแผนการเรียนวิทยุ-คณิต ($\bar{X} = 17.37$, S.D. = 2.28) ตามลำดับ สำหรับนักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 16.72$, S.D. = 2.20) และด้าน “รับผิดชอบ” พบว่านักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์คำนวณ

ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด ($\bar{X} = 19.32$, S.D. = 2.97) รองลงมาคือแผนการเรียนวิทยุ-คณิต ($\bar{X} = 18.51$, S.D. = 2.95) และแผนการเรียนศิลป์ภาษา ($\bar{X} = 18.50$, S.D. = 3.10) ตามลำดับ สำหรับนักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 16.85$, S.D. = 2.47)

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “ดี” ด้าน “เห็นใจผู้อื่น” และด้าน “รับผิดชอบ” จำแนกตามแผนการเรียน พบว่าค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 17

ผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์คำนวณและศิลป์ภาษามีค่าเฉลี่ยด้าน “เห็นใจผู้อื่น” แตกต่างจากแผนศิลป์ทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนวิทยุ-คณิต ศิลป์คำนวณและศิลป์ภาษามีค่าเฉลี่ยด้าน “รับผิดชอบ” แตกต่างจากแผนศิลป์ทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวขององค์ประกอบ “ดี” ด้านควบคุมอารมณ์ เห็นใจผู้อื่น และรับผิดชอบ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงจำแนกตามแผนการเรียน

กลุ่ม	N	\bar{X}	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
องค์ประกอบ “ดี”									
ควบคุมอารมณ์									
1) วิทย์ – คณิต	73	16.56	2.32	ระหว่างกลุ่ม	41.05	3	13.69	2.54	.06
2) ศิลป์คำนวณ	50	16.78	2.34	ภายในกลุ่ม	1349.83	250	5.40		
3) ศิลป์ภาษา	64	17.23	2.69	รวม	1390.88	253			
4) ศิลป์ทั่วไป	67	16.13	1.91						
รวม	254	16.66	2.34	Levene's test: F = 2.43, df1 = 3, df2 = 250, p = .07					
เห็นใจผู้อื่น									
1) วิทย์ – คณิต	73	17.37	2.28	ระหว่างกลุ่ม	62.95	3	20.98	3.54	.02
2) ศิลป์คำนวณ	50	17.94	2.54	ภายในกลุ่ม	1483.78	250	5.94		
3) ศิลป์ภาษา	64	17.92	2.74	รวม	1546.73	253			
4) ศิลป์ทั่วไป	67	16.72	2.20						
รวม	254	17.44	2.47	Levene's test: F = .87, df1 = 3, df2 = 250, p = .46					
รับผิดชอบ									
1) วิทย์ – คณิต	73	18.51	2.95	ระหว่างกลุ่ม	197.12	3	65.71	7.94	.00
2) ศิลป์คำนวณ	50	19.32	2.97	ภายในกลุ่ม	2069.63	250	8.28		
3) ศิลป์ภาษา	64	18.50	3.10	รวม	2266.76	253			
4) ศิลป์ทั่วไป	67	16.85	2.47						
รวม	254	18.23	2.99	Levene's test: F = .73, df1 = 3, df2 = 250, p = .53					

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “ดี” ด้านควบคุมอารมณ์ เห็นใจผู้อื่นและรับผิดชอบต่อ จำแนกตามแผนการเรียน

แผนการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านเห็นใจผู้อื่น				แผนการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านรับผิดชอบต่อ			
		1	2	3	4			1	2	3	4
1	17.37	-	-0.57	-0.55	0.65	1	18.51	-	-0.81	0.01	1.66*
2	17.94		-	0.02	1.22*	2	19.32		-	0.82	2.47*
3	17.92			-	1.20*	3	18.50			-	1.65*
4	16.72				-	4	16.85				-

หมายเหตุ แผนการเรียน 1 คือ วิทย์-คณิต, 2 คือ ศิลป์คำนวณ, 3 คือ ศิลป์ภาษา และ 4 คือ ศิลป์ทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “เก่ง” รายด้าน จำแนกตามแผนการเรียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของด้าน “แรงจูงใจ” พบว่านักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียน ศิลป์ภาษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (\bar{X} = 16.77, S.D. = 2.86) รองลงมาคือแผนการเรียนวิทย์-คณิต (\bar{X} = 16.55, S.D. = 2.56) และแผนการเรียนศิลป์คำนวณ (\bar{X} = 16.52,

S.D. = 2.54) ตามลำดับ สำหรับนักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (\bar{X} = 15.61, S.D. = 1.80) ด้าน “ตัดสินใจและแก้ปัญหา” พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ภาษา ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (\bar{X} = 16.25, S.D. = 2.42) รองลงมาคือแผนการเรียนวิทย์-คณิต (\bar{X} = 15.82, S.D. = 2.76) และแผนการเรียนศิลป์คำนวณ (\bar{X} = 15.72, S.D. = 2.80) ตามลำดับ สำหรับแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

(\bar{X} = 14.97, S.D. = 2.19) และด้าน “สัมพันธภาพกับผู้อื่น” พบว่านักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ภาษา ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด (\bar{X} = 16.81, S.D. = 2.38) รองลงมาคือ แผนการเรียนศิลป์คำนวณ (\bar{X} = 16.64, S.D. = 2.74) และแผนการเรียนวิทย์-คณิต (\bar{X} = 15.97, S.D. = 2.35) ตามลำดับ สำหรับนักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (\bar{X} = 15.90, S.D. = 2.24)

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “เก่ง” ด้าน “แรงจูงใจ” และด้าน “ตัดสินใจแก้ปัญหา” จำแนกตามแผนการเรียน

พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 19

ผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ภาษามีค่าเฉลี่ยด้าน “แรงจูงใจ” แตกต่างจากแผนศิลป์ทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนวิทย์-คณิต และศิลป์ภาษามีค่าเฉลี่ยด้าน “ตัดสินใจและแก้ปัญหา” แตกต่างจากแผนศิลป์ทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวขององค์ประกอบ “เก่ง” ด้านมีแรงจูงใจ ตัดสินใจและแก้ปัญหา และสัมพันธภาพกับผู้อื่น นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามแผนการเรียน

กลุ่ม	N	\bar{X}	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
องค์ประกอบ “เก่ง”									
มีแรงจูงใจ									
1) วิทย์-คณิต	73	16.55	2.56	Levene's test: F = 4.23, df1 = 3, df2 = 250, p = .01					
2) ศิลป์คำนวณ	50	16.52	2.54	เลือกใช้สถิติทดสอบ Brown-Forsythe ในการทดสอบค่าเฉลี่ย					
3) ศิลป์ภาษา	64	16.77	2.86	Statistic = 2.82, df1 = 3, df2 = 220.01, p = .04					
4) ศิลป์ทั่วไป	67	15.61	1.80						
รวม	254	16.35	2.49						
ตัดสินใจและแก้ปัญหา									
1) วิทย์-คณิต	73	15.82	2.76	ระหว่างกลุ่ม	56.10	3	18.70	2.87	0.04
2) ศิลป์คำนวณ	50	15.72	2.80	ภายในกลุ่ม	1626.71	250	6.51		
3) ศิลป์ภาษา	64	16.25	2.42	รวม	1682.80	253			
4) ศิลป์ทั่วไป	67	14.97	2.19	Levene's test: F = .87, df1 = 3, df2 = 250, p = .46					
รวม	254	15.69	2.58						
สัมพันธภาพกับผู้อื่น									
1) วิทย์-คณิต	73	15.97	2.35	ระหว่างกลุ่ม	41.37	3	13.79	2.37	0.07
2) ศิลป์คำนวณ	50	16.64	2.74	ภายในกลุ่ม	1455.48	250	5.82		
3) ศิลป์ภาษา	64	16.81	2.38	รวม	1496.85	253			
4) ศิลป์ทั่วไป	67	15.90	2.24	Levene's test: F = .68, df1 = 3, df2 = 250, p = .57					
รวม	254	16.30	2.43						

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “เก่ง” ด้านมีแรงจูงใจ ตัดสินใจและแก้ปัญหา จำแนกตามแผนการเรียน

แผนการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านแรงจูงใจ				แผนการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านตัดสินใจแก้ปัญหา			
		1	2	3	4			1	2	3	4
1	16.55	-	0.03	-0.22	0.94	1	15.82	-	0.10	-0.43	0.85*
2	16.52		-	-0.25	0.91	2	15.72		-	-0.53	0.75
3	16.77			-	1.16*	3	16.25			-	1.28*
4	15.61				-	4	14.97				-

หมายเหตุ แผนการเรียน 1 คือ วิทยุ-คณิต, 2 คือ ศิลปคำนวณ, 3 คือ ศิลปภาษา และ 4 คือ ศิลปทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “สุข” รายด้าน จำแนกตามแผนการเรียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของด้าน “ภูมิใจในตนเอง” พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนวิทยุ-คณิต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 10.71$, S.D. = 1.99) รองลงมาคือแผนการเรียนศิลปภาษา ($\bar{X} = 10.69$, S.D. = 1.93) และแผนการเรียนศิลปคำนวณ ($\bar{X} = 10.48$, S.D. = 1.66) ตามลำดับ สำหรับนักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลปทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 10.31$, S.D. = 1.66) ด้าน “พึงพอใจในชีวิต” พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลปคำนวณ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 18.80$, S.D. = 3.17) รองลงมาคือแผนการเรียนศิลปภาษา ($\bar{X} = 18.03$, S.D. = 3.52) และแผนการเรียนวิทยุ-คณิต ($\bar{X} = 17.67$, S.D. = 3.18) ตามลำดับ สำหรับนักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลปทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 16.39$, S.D. = 3.02) และ

ด้าน “สุขสงบทางใจ” พบว่านักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนวิทยุ-คณิต ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 17.30$, S.D. = 2.98) รองลงมาคือแผนการเรียนศิลปภาษา ($\bar{X} = 16.97$, S.D. = 3.59) และแผนการเรียนศิลปคำนวณ ($\bar{X} = 16.94$, S.D. = 3.19) ตามลำดับ สำหรับนักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลปทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 16.18$, S.D. = 2.20)

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “สุข” ด้าน “พึงพอใจต่อชีวิต” จำแนกตามแผนการเรียน พบว่ามีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 21

ผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนวิทยุ-คณิต ศิลปคำนวณและศิลปภาษามีค่าเฉลี่ยด้าน “พึงพอใจในชีวิต” แตกต่างจากแผนการเรียนศิลปทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวขององค์ประกอบ “สุข” ด้านภูมิใจในตนเอง พึงพอใจในชีวิต และ สุขสงบทางใจ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงจำแนกตามแผนการเรียน

กลุ่มองค์ประกอบ “สุข”	N	\bar{X}	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ภูมิใจตนเอง									
1) วิทย์-คณิต	73	10.71	1.99	ระหว่างกลุ่ม	7.12	3	2.37	0.71	0.55
2) ศิลป์คำนวณ	50	10.48	1.66	ภายในกลุ่ม	835.61	250	3.34		
3) ศิลป์ภาษา	64	10.69	1.93	รวม	842.73	253			
4) ศิลป์ทั่วไป	67	10.31	1.66						
รวม	254	10.56	1.83	Levene's test: F = 1.05, df1 = 3, df2 = 250, p = .37					
พึงพอใจในชีวิต									
1) วิทย์-คณิต	73	17.67	3.18	ระหว่างกลุ่ม	182.15	3	60.72	5.82	0.00
2) ศิลป์คำนวณ	50	18.80	3.17	ภายในกลุ่ม	2607.96	250	10.43		
3) ศิลป์ภาษา	64	18.03	3.52	รวม	2790.11	253			
4) ศิลป์ทั่วไป	67	16.39	3.02						
รวม	254	17.65	3.32	Levene's test: F = .884, df1 = 3, df2 = 250, p = .48					
สุขสงบทางใจ									
1) วิทย์-คณิต	73	17.30	2.98	Levene's test: F = 9.38, df1 = 3, df2 = 250, p = .00					
2) ศิลป์คำนวณ	50	16.94	3.19	เลือกใช้สถิติทดสอบ Brown-Forsythe ในการทดสอบค่าเฉลี่ย					
3) ศิลป์ภาษา	64	16.97	3.59	Statistic = 1.67, df1 = 3, df = 214.18, p = .17					
4) ศิลป์ทั่วไป	67	16.18	2.20						
รวม	254	16.85	3.03						

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “สุข” ด้านพึงพอใจในชีวิต จำแนกตามแผนการเรียน

แผนการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านพึงพอใจในชีวิต			
		1	2	3	4
1	16.55	-	0.03	-0.22	0.94*
2	16.52		-	-0.25	0.91*
3	16.77			-	1.16*
4	15.61				-

หมายเหตุ แผนการเรียน 1 คือ วิทย์-คณิต, 2 คือ ศิลป์คำนวณ, 3 คือ ศิลป์ภาษา และ 4 คือ ศิลป์ทั่วไป

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า นักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์สูงสุด คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่มัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 146.49 รองลงมาคือมัธยมศึกษา

ปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 145.76 และลำดับสุดท้ายคือ มัธยมศึกษาปีที่ 4 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 144.71

เมื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษาด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่าความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความฉลาดทางอารมณ์ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงจำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษา

กลุ่ม	ความฉลาดทางอารมณ์	N	\bar{X}	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1)	มัธยมศึกษาปีที่ 4	75	144.71	15.24	ระหว่างกลุ่ม	132.92	2	66.46	0.27	.77
2)	มัธยมศึกษาปีที่ 5	93	146.49	16.73	ภายในกลุ่ม	62878.67	251	250.51		
3)	มัธยมศึกษาปีที่ 6	86	145.76	15.33	รวม	63011.59	253			
	รวม	254	145.72	15.78	Levene's test: F = 0.91, df1 = 2, df2 = 251, p = .40					

สรุปผลการวิจัย

1. ความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 145.71 จัดอยู่ในระดับปกติ เมื่อจำแนกตามรายองค์ประกอบพบว่าองค์ประกอบ “ดี” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 52.33 จัดอยู่ในระดับปกติ องค์ประกอบ “เก่ง” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 48.33 จัดอยู่ในระดับปกติ และองค์ประกอบ “สุข” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 45.05 จัดอยู่ในระดับปกติ สรุปแล้วเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยายภาพรวมของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รับ พบว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่สูงที่สุด คือ รูปแบบเอาใจใส่ รองลงมา คือ รูปแบบควบคุม และลำดับสุดท้าย คือรูปแบบตามใจ เมื่อจำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษา พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้รับการเลี้ยงดูแบบควบคุมสูงที่สุด นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่สูงที่สุด และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้รับการเลี้ยงดูแบบตามใจสูงที่สุด เมื่อจำแนกตามแผนการเรียนพบว่านักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในแผนการเรียนวิทย์-คณิต ได้รับการเลี้ยงดูแบบควบคุมสูงที่สุด นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในแผนการเรียนศิลป์คำนวณ ได้รับการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่สูงที่สุด และนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปได้รับการเลี้ยงดูแบบตามใจสูงที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า นักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์สูงสุด คือ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ รองมาคือรูปแบบควบคุมและรูปแบบตามใจ ตามลำดับ

4. ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจำแนกตามตัวแปรรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยของความฉลาดทางอารมณ์ แตกต่างจากรูปแบบควบคุมและรูปแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “ดี” โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านควบคุมอารมณ์ ด้านเห็นใจผู้อื่น และด้านรับผิดชอบ พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยองค์ประกอบ “ดี” โดยรวม ด้านเห็นใจผู้อื่น และด้านรับผิดชอบแตกต่างจากรูปแบบตามใจและรูปแบบควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยด้านควบคุมอารมณ์แตกต่างจากรูปแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “เก่ง” โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ มีแรงจูงใจ ตัดสินใจและแก้ปัญหา และสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยองค์ประกอบ “เก่ง” โดยรวม ด้านมี

แรงจูงใจและด้านสัมพันธภาพกับผู้อื่นแตกต่างจากรูปแบบควบคุมและรูปแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบควบคุมและรูปแบบเอาใจใส่มีค่าเฉลี่ยด้านตัดสินใจและแก้ปัญหา แตกต่างจากรูปแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “สุข” โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ด้านภูมิใจในตนเอง ฟังพอใจในชีวิต และสุขสงบทางใจพบว่า นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “สุข” โดยรวม และด้าน “สุขสงบทางใจ” สูงกว่ารูปแบบควบคุมและรูปแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยด้าน “ฟังพอใจในชีวิต” สูงกว่ารูปแบบควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่านักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์สูงสุด คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ภาษา รองมาคือแผนการเรียนศิลป์คำนวณ และแผนการเรียนวิทย์-คณิต ตามลำดับ สำหรับแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ต่ำที่สุด

6. ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจำแนกตามตัวแปรแผนการเรียนพบว่านักเรียนที่กำลังศึกษาในแผนการเรียนวิทย์ แผนการเรียนศิลป์คำนวณ และแผนการเรียนศิลป์ภาษา มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างจากแผนการเรียนศิลป์ทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปแล้วเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “ดี” โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ด้านควบคุมอารมณ์ ด้านเห็นใจผู้อื่น และด้านรับผิดชอบพบว่า นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนวิทย์-คณิต แผนการเรียนศิลป์คำนวณและแผนการเรียนศิลป์ภาษามีค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “ดี” โดยรวม และ ด้าน “รับผิดชอบ”

แตกต่างจากแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้าน “เห็นใจผู้อื่น” พบว่า นักเรียนที่ศึกษาแผนการเรียนศิลป์คำนวณและศิลป์ภาษามีค่าเฉลี่ยแตกต่างจากแผนศิลป์ทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “เก่ง” โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ แรงจูงใจ ตัดสินใจและแก้ปัญหา และสัมพันธภาพกับผู้อื่น พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ภาษา มีค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “เก่ง” และด้าน “แรงจูงใจ” โดยรวมแตกต่างจากแผนการเรียนศิลป์ทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนที่ศึกษาแผนการเรียนวิทย์-คณิต และศิลป์ภาษามีค่าเฉลี่ยด้าน “ตัดสินใจและแก้ปัญหา” แตกต่างจากแผนศิลป์ทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “สุข” โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านภูมิใจในตนเอง ฟังพอใจในชีวิต และสุขสงบทางใจ พบว่า นักเรียนที่ศึกษาแผนการเรียนวิทย์-คณิต และศิลป์คำนวณ มีค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “สุข” โดยรวมแตกต่างจากแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนที่ศึกษาแผนการเรียนวิทย์-คณิต ศิลป์คำนวณและศิลป์ภาษามีค่าเฉลี่ยด้าน “ตัดฟังพอใจต่อชีวิต” แตกต่างจากแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

7. เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจำแนกตามตัวแปรระดับชั้นที่ศึกษาด้วยการทดสอบ พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปแล้วไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

สรุปและวิจารณ์ผล

จากผลการวิจัยเรื่องการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีประเด็นสำคัญและน่าสนใจที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ข้อค้นพบที่ว่านักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์สูงที่สุด คือ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ ($\bar{X} = 150.76$) มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ารูปแบบควบคุม ($\bar{X} = 139.74$) รูปแบบตามใจ ($\bar{X} = 136.79$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพราะการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่นั้นสนับสนุนให้นักเรียนมีพัฒนาการตามวุฒิภาวะ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระ เป็นตัวของตัวเอง รับฟังเหตุผลจากผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของกันตวรรณ (2544) ที่ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กวัยย่างเข้าสู่วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกันตามการรับรู้ของตนเอง พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่นั้นมีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ และการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับที่มารยาท และคณะ (2544) พบว่าความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับมัธยมปลายในจังหวัดเชียงใหม่ และสอดคล้องกับที่ชนมน (2543) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความฉลาดทางอารมณ์ของวัยรุ่น ซึ่งพบว่าการเลี้ยงดูแบบให้ความรักมีความสัมพันธ์กับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของวัยรุ่นตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การเลี้ยงดูแบบคาดหวังเอาใจกับเด็กมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของวัยรุ่นตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการเลี้ยงดูแบบลงโทษ แบบแสดงความเป็นเจ้าของมากเกินไป แบบยอมบุตรและแบบปล่อยปละละเลย ไม่มีความสัมพันธ์กับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ ในภาพรวมผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างเอาใจใส่จะมีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าเด็กที่ถูกอบรมเลี้ยงดูรูปแบบอื่นๆ ส่วนการเลี้ยงดูแบบตามใจหรือปล่อยปละละเลยนั้นบั่นทอนคุณภาพทางอารมณ์ของเด็กอย่างชัดเจนสิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และเด็กจะส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กทั้งด้านบวกและลบ พ่อแม่จึงต้องเลือกวิธีการ

อบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม เพื่อเด็กเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง

เมื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจำแนกตามตัวแปรรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ด้วยวิธีการวิเคราะห์ ความแปรปรวนพบว่าความฉลาดทางอารมณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยรูปแบบเอาใจใส่นั้นมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ารูปแบบควบคุมและรูปแบบตามใจ เพราะการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่นั้นสนับสนุนให้นักเรียนมีพัฒนาการตามวุฒิภาวะ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระ เป็นตัวของตัวเอง รับฟังเหตุผลจากผู้อื่น สอดคล้องกับประภาศ (2556) พบว่าการอบรมเลี้ยงดูส่งผลต่อระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาจังหวัดสงขลา ดังนี้ ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง และด้านความภาคภูมิใจในตนเอง นักศึกษาที่บิดามารดาเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และแบบเข้มงวดกวดขัน สูงกว่านักศึกษาที่บิดามารดาเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ด้านการเห็นใจผู้อื่น และด้านความพึงพอใจในชีวิต นักศึกษาที่บิดามารดาเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สูงกว่านักศึกษาที่บิดามารดาเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และด้านความสามารถในการปรับตัว นักศึกษาที่บิดามารดาเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน สูงกว่านักศึกษาที่บิดามารดาเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย สอดคล้องกับกรมสุขภาพจิต (2543) ที่กล่าวว่า การศึกษาวิจัยระยะยาวตั้งแต่วัยเด็กถึงวัยรุ่น พบว่า เด็กที่เติบโตขึ้นเป็นคนที่มีขาดความรู้สึกเห็นใจผู้อื่นล้วนมาจากการเลี้ยงดูที่เคยถูกทำร้ายทั้งทางอารมณ์และร่างกายจากพ่อแม่ ขณะที่การศึกษาเด็กก่อนวัยเรียน 2 กลุ่มที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมซึ่งยากจนเหมือนกัน แต่ได้รับการเลี้ยงดูที่ต่างกันก็พบว่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูมาอย่างอบอุ่น จะแสดงความเห็นใจเมื่อเห็นเด็กอื่นร้องไห้เสียใจ ขณะที่เด็กซึ่งถูกทำร้ายจิตใจ จะไม่แสดงความสนใจเหมือนเด็กกลุ่มแรก แต่อาจจะแสดงปฏิกิริยาต่อเด็กที่กำลังร้องไห้ด้วยความกลัว โกรธหรือแม่แต่เข้าไปทำร้ายร่างกาย คำพูดและการกระทำของพ่อแม่ หรือผู้เลี้ยงดูมีผลอย่างมากต่อการพัฒนา

ทางอารมณ์และบุคลิกภาพของเด็ก เพราะนับจากวัยทารกเป็นต้นมา เด็กจะรู้สึกผูกพันใกล้ชิดกับปฏิกริยาโต้ตอบทางอารมณ์ของพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู ท่าทีและสภาพแวดล้อมในการอบรมเลี้ยงดูตั้งแต่แรกเกิดจึงมีอิทธิพลอย่างมากต่อบุคลิกภาพและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก สอดคล้องกับจอม (2542) ที่กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นความฉลาดและความสามารถทางสมองอย่างหนึ่ง ความฉลาดทางอารมณ์จะดีหรือไม่ ปัจจัยที่มีผลคือ พันธุกรรม พื้นอารมณ์ และสิ่งแวดล้อม การเลี้ยงดู แนนอน พันธุกรรมหรือพื้นอารมณ์เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงยาก แต่เราเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและการเลี้ยงดูได้ ดังนั้นความฉลาดทางอารมณ์ก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ การเลี้ยงดูและการสอนทักษะทางอารมณ์ลักษณะต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับเด็กจะช่วยให้เด็กพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ และใช้ศักยภาพทางอารมณ์ของตนได้เต็มที่

2. ข้อค้นพบที่ว่าเมื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจำแนกตามตัวแปรระดับชั้นที่ศึกษาด้วยการทดสอบ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพราะโรงเรียนได้มีการส่งเสริมการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูเป็นผู้ที่ดูแลนักเรียนอย่างเอาใจใส่ และใกล้ชิด มีการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการกลุ่ม หรือการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ ผู้เรียนต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียน ประสบการณ์จากกิจกรรมกลุ่มนั้นมาร่วมกันอภิปรายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ (ทิสนา, 2533) ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงความรู้สึกและพฤติกรรมของกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และเป็นการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน สอดคล้องกับสายพันธ์ (2554) ที่กล่าวว่าครูมีบทบาทสำคัญ โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนทุกคนอยากรู้ อยากเห็น อยากศึกษาค้นคว้า และอยากแสดงความสามารถออกมา ตลอดจนให้ความสนใจและสังเกต การปฏิบัติการณ์ทดลองร่วมกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี

บทบาทมากที่สุด นอกจากนี้ครูควรแสดงบทบาทในการเป็นผู้นำกับติดตามโดยสังเกตพฤติกรรมและภาวะอารมณ์ของนักเรียนแต่ละคน การมีส่วนร่วมในการทำงาน ตรวจสอบผลการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนวิจารณ์ให้คำแนะนำ แก่ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนเป็นรายบุคคลด้วยความเมตตาอย่างต่อเนื่อง จะเห็นว่าครูมีอิทธิพลมากที่สุดในการเพิ่มระดับความฉลาดทางอารมณ์ให้กับผู้เรียน ทั้งนี้ เพราะครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะความรู้ไปใช้ในการเพิ่มความฉลาดทางอารมณ์ให้กับตนเอง และใช้ในการสอนให้กับผู้เรียนด้วย สอดคล้องกับบัญญัติ และคณะ (2548) ทำการวิจัยเรื่องเชาวน์อารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ผลการวิจัยไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญของเชาวน์อารมณ์ในตัวแปรระดับชั้น ได้ให้เหตุผลว่านักเรียนเหล่านี้มีอายุใกล้เคียงกันมาก คืออายุระหว่าง 16-18 ปี พัฒนาการทางเชาวน์อารมณ์จึงไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้นักเรียนเหล่านี้ยังเป็นเยาวชนที่กำลังเรียนในสถานศึกษาซึ่งมีการจัดสภาพแวดล้อมและได้รับการประสบการณ์การเรียนและการอบรมคล้ายคลึงกัน และสอดคล้องกับ โรสไฮดา (2554) ทำการศึกษา เรื่อง การศึกษาบุคลิกภาพและเชาวน์อารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าเชาวน์อารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามระดับชั้น พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีเชาวน์อารมณ์ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อค้นพบที่ว่าเมื่อการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจำแนกตามตัวแปรแผนการเรียน ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยแผนการเรียนวิทย์-คณิต ($\bar{x} = 146.45$) แผนการเรียนศิลป์คำนวณ ($\bar{x} = 149.14$) และแผนการเรียนศิลป์ภาษา ($\bar{x} = 149.17$) มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าแผนการเรียนศิลป์ทั่วไป ($\bar{x} = 139.06$) อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับบัญญัติและคณะ (2548) ที่พบว่านักเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ แผนการเรียนศิลป์คำนวณ แผนการเรียนศิลป์ภาษา และแผนการเรียนอื่น ๆ มีเชาวน์อารมณ์แต่ละองค์ประกอบและเชาวน์อารมณ์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนแผนวิทยาศาสตร์มีเชาวน์อารมณ์สูงกว่านักเรียนแผนศิลป์คำนวณ แผนศิลป์ภาษา และแผนการเรียนอื่น ๆ โดยให้เหตุผลว่าการสอบคัดเลือกเข้าเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จะสามารถเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ได้นั้นจะต้องมีผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์อยู่ในระดับดีถึงดีมาก ซึ่งระบบคัดเลือกนักเรียนที่เรียนดีเข้าเรียนในแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ถือว่าเป็นการคัดสรรเด็กนักเรียนที่มีคุณลักษณะเด่นเข้าเรียน กล่าวคือ นักเรียนเหล่านี้จะรู้ว่าตนเองมีศักยภาพและความสามารถเหนือกว่านักเรียนกลุ่มอื่น ส่งผลต่อความเชื่อมั่นและความภาคภูมิใจในตนเอง มีการมองโลกในแง่ดี และส่งผลต่อความสามารถในการปรับตัว สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นได้ ซึ่งคุณลักษณะของนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์เหล่านี้คือคุณลักษณะของคนที่มีความเชาวน์อารมณ์สูงนั่นเอง อีกทั้งขวัญตา (2554) ทำการศึกษาวิจัยแล้วพบว่านักเรียนแผนศิลป์เป็นเด็กรุ่นใหม่ (Generation Y) ซึ่งมีพฤติกรรมใจร้อน สมารถสู้ รักสบาย ไม่มีความอดทน มีโลกส่วนตัวสูง เรียนรู้ได้เร็ว ชอบพูดคุยสังสรรค์ จึงชอบทำงานเป็นทีมมากกว่าทำงานคนเดียว ลักษณะนิสัยชอบแสดงออก มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ไม่ชอบอยู่ในกรอบและไม่ชอบเงื่อนไข

4. ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Baumrind ซึ่งจัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (ควบคุมและตอบสนองความรู้สึกเด็ก) 2) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (ควบคุมแต่ไม่ตอบสนองความรู้สึกเด็ก) และ 3) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (ไม่ควบคุมแต่ตอบสนองความรู้สึกเด็ก) แต่เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ

เชิงบรรยายแล้วพบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 17 คนที่ไม่สามารถระบุรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูได้ เนื่องจาก Baumrind (1971 อ้างถึงใน ดุลยา, 2552) แบ่งลักษณะพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กจากการแสดงออกของบิดามารดาที่บุตรเป็น 2 มิติใหญ่ คือ 1) มิติของความอบอุ่นและการตอบสนองความต้องการต่าง ๆ ของเด็ก (Warmth and responsiveness) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ให้ความอบอุ่นต่อเด็ก (Warm parents) บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูจะให้ความรักความเมตตาต่อบุตรอย่างเปิดเผย เอาใจใส่ต่อเด็ก ตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ของเด็กและให้เวลากับเด็ก รับฟังความคิดเห็นและคอยปลอบโยนให้กำลังใจเด็ก และกลุ่มที่ทอดทิ้งปล่อยปละละเลยต่อเด็ก หรือบางครั้งต่อต้านไม่เป็นมิตรกับเด็ก (Uninvolved or hostile parents) บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูจะไม่สนใจเด็ก บางครั้งจะต่อต้านไม่เป็นมิตรกับเด็ก มักสนใจแต่ความต้องการของบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูมากกว่าความต้องการของเด็ก ไม่มีเวลาให้กับเด็ก ไม่ค่อยใส่ใจกับอารมณ์ของเด็กแต่เมื่อเด็กไม่สบายใจจะให้คำปลอบโยนเล็กน้อย 2) มิติของการเรียกร้องหรือควบคุมบังคับเด็ก (Control/Demand) มิตินี้บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูจะมีพฤติกรรมที่มีลักษณะกำหนด ระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ไว้และเรียกร้องให้เด็กเชื่อฟังโดยจะมีการควบคุมพฤติกรรมของเด็ก แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ใช้คำสั่งควบคุมบังคับเด็กมากเกินไป (Overcontrol parents) บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูจะบงการชีวิตของเด็กเกือบทั้งหมด และกลุ่มที่ใช้คำสั่งกับเด็กเพียงเล็กน้อยและไม่ค่อยใช้อำนาจหน้าที่ควบคุมบังคับเด็ก (Undercontrol parents) เด็กที่บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูเลี้ยงดูแบบนี้จะมีอิสระในการปฏิบัติทุกสิ่งทุกอย่างโดยไม่กลัวบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูและบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูก็จะไม่สนใจสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กปฏิบัติ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วการเลี้ยงดูบุตรเป็นการผสมผสานมิติต่าง ๆ เข้าร่วมกัน ทำให้ไม่สามารถระบุรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูได้อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาค้นคว้าทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากงานวิจัยจะเห็นได้ว่านักเรียนที่เรียนในแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำกว่าแผนการเรียนอื่น ดังนั้นคณะผู้บริหารและครู ควรหาวิธีการหรือกิจกรรมที่จะพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ เช่น การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ตามหลักวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ กิจกรรมส่งเสริมให้วัยรุ่นรวมตัวกับกลุ่มเพื่อนเพื่อ "ลงมือทำ" กิจกรรมร่วมกัน และ "เรียนรู้" จุดแข็ง-จุดอ่อนของตนเอง/กลุ่ม ผ่านประสบการณ์ตรงจากการลงมือทำกิจกรรมดังกล่าว (Experimental Learning) เป็นต้น

2. จากข้อสรุปที่พบว่ารูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ จะส่งผลให้นักเรียนมีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นนั้น คณะผู้บริหารและครู ต้องมีแผนงานประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้ปกครองทราบถึงความสำคัญ และผลจากการเลี้ยงดู อีกทั้งควรมีการให้ความรู้และรายละเอียดเกี่ยวกับนิยามและวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ สำหรับเด็กกลุ่มอายุ 16-18 ปี ทั้งนี้เป็นการร่วมมือทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

3. จากข้อสรุปงานวิจัยสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนที่ผ่านการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ปกติ จึงควรเผยแพร่งานวิจัยชิ้นนี้แก่ผู้ปกครอง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าคณะผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ต่างร่วมมือกันเพื่อให้นักเรียนสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอื่น เช่น ภูมิหลังของนักเรียน การเผชิญปัญหา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสัมพันธ์กับเพื่อน และความมั่นใจของนักเรียน ตัวแปรด้านครอบครัว ประกอบด้วย การสื่อสารในครอบครัว สภาพความสัมพันธ์

ของผู้ปกครอง และการอบรมเลี้ยงดู และตัวแปรด้านครู ประกอบด้วย บรรยากาศการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมในโรงเรียน และความเอาใจใส่ของครู ซึ่งตัวแปรเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์

2. ควรมีการศึกษาวิธีการสอน กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ทั้งนี้ควรร่วมบูรณาการเป็นสหวิชา สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งสนับสนุนให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ควบคู่กับเชาวน์ปัญญา

3. ควรมีการศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนที่มีคุณลักษณะพิเศษ เช่นนักเรียนที่มีสมาธิสั้นหรือกลุ่มที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

4. ควรมีการศึกษาวิจัยติดตามความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนกระทั่งนักเรียนเรียนจบในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อดูพัฒนาการด้านความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. 2543. อีคิว: ความฉลาดทางอารมณ์. นนทบุรี: สำนักพัฒนาสุขภาพจิต.
- กรมสุขภาพจิต. 2543. คู่มือความฉลาดทางอารมณ์. กรุงเทพฯ. กระทรวงสาธารณสุข.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. 2544. การพัฒนาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับประชาชนไทยอายุ 12-60 ปี. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 47(4) : 267-279.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. 2546. สุขภาพจิตไทย พ.ศ. 2545-2546. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์มติชน.
- กรมสุขภาพจิต. 2547. การสำรวจสุขภาพจิตและการใช้สารเสพติดของวัยรุ่นในสถานศึกษา. นนทบุรี. สำนักพัฒนาสุขภาพจิต.

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กัณฑ์วรรณ มีสมสาร. 2544. การเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กวัยย่างเข้าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกัน ตามการรับรู้ของตนเอง. วิทยานิพนธ์-ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา วณิชรมณี และวนิดา ชนินทุทรวงศ์. 2556. อีคิว : ความฉลาดทางอารมณ์ (ฉบับปรับปรุง). สืบค้นจาก www.nph.go.th/test/eqtest/eqtest.html. [19 มิถุนายน 2556]
- ขวัญตา จริยสถิตกุล. 2554. การศึกษาผลการเขียนแสดงความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ศิลป์) โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี ที่มีต่อแนวทางการพัฒนาการศึกษา-ไทย. สืบค้นจาก swis.act.ac.th/html_edu/act/temp_emp_research/1321. [19 มิถุนายน 2556]
- จอม ชุ่มช่วย. 2542. ความฉลาดทางอารมณ์: Emotional Intelligence. วารสารการศึกษาปฐมวัย. 1 (3): 56-62. สืบค้นจาก www.iqeqdekthai.com. [19 มิถุนายน 2556]
- จิตติมา วัฒนศัพท์ และคณะ. 2551. ระดับเขาวนั อารมณ์ของเยาวชนในสถานแรกรับและเยาวชนในชุมชน จังหวัดพิษณุโลก. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร. จิตวิทยา ตะวันออก-ตะวันตก.
- ชนมน สุขวงศ์. 2543. ความสัมพันธ์ระหว่างการเลี้ยงดูกับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของวัยรุ่นตอนต้น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร-มหาบัณฑิต. ขอนแก่น. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ดุลยา จิตตะยโสธร. 2552. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู: แนวคิดของ Diana Baum rind. วารสาร-วิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย 2552, 29 (4): 173-187.
- ทิศนา แคมมณี. 2533. กลุ่มสัมพันธ์: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 2. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บัญญัติ ยงยวน และคณะ. 2548. เขาวนัอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย. Songklanakarin : E-Journal of Social Sciences and Humanities 11(3). มปป.
- ประกาศ ปานเจียง. 2556. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดสงขลา. การประชุมมหาดใหญ่วิชาการ ครั้งที่ 4 : 447-458.
- ปริญ ญาณวารี. 2545. อิทธิพลของสัมพันธภาพในชีวิตสมรส ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่ได้รับ และประวัติการแยกห่างจากบุคคลสำคัญในชีวิต ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดูแลครรภ์และแนวโน้มของพฤติกรรมเลี้ยงดูบุตรของมารดา. สืบค้นจาก www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/snamcn/Pariya_Yanvaree/fulltext.pdf. [19 มิถุนายน 2556]
- มารยาท โยทองยศ และคณะ. 2544. สถิติวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของจังหวัดเชียงใหม่. วารสารมหาวิทยาลัย-คริสเตียน. 9(2) : 109-118.
- รัตนะ บัวสนธิ์และคณะ. 2553. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร. วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวร 12 (1): 129-145.

- รัตน์วดี รอดภิรมย์. 2533. การศึกษาพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โรสไฮดา ปาทาน. 2554. การศึกษาบุคลิกภาพและเชาวน์อารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วรุณี เจริญวุฒิวินยา 2552. การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ นักศึกษาโรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อ.เทคโนโลยี). สืบค้นจาก www.pvca-ri.com/myfile/060913090200_1.pdf. [5 ตุลาคม 2555]
- สายัณห์ สิทธิโชค. 2554. การศึกษารูปแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่ส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของผู้เรียนโดยใช้เทคนิคเดลฟาย. วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยทักษิณ. 6 (1) : 51-78.
- สลิกา เมธนาวิณ. 2544. องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ของพยาบาลในการปฏิบัติ การพยาบาล. ดุษฎีนิพนธ์ (สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภาพรรณ ไครตจรัส และชুমพร ยงกิตติกุล. 2545. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและพฤติกรรมส่วนบุคคลของวัยรุ่นไทย. กรุงเทพมหานคร: เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา ครั้งที่ 2 เรื่องวิกฤตความเครียดของสังคมไทย, หน้า 47-60.
- สุภาพัญญ จริยะเศรษฐ์. 2542. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย. สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- สุวรรณา เรื่องกายจนเศรษฐ์. 2551. กลยุทธ์การสร้างเสริมสุขภาพวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: ชัยเจริญ.
- Baumrind, D. 1971. Current Patterns of Parental Authority. *Developmental Psychology Monographs* 4: 1-103.
- Kaur, N. 2014. Influence of MI Inspired Teaching on EQ Enhancement of Children. *GYANODAYA: The Journal of Progressive Education*, 7(1), 28-34.
- Nishikawa, S., Sundbom, E., and Hägglöf, B. 2010. Influence of Perceived Parental Rearing on Adolescent Self-Concept and Internalizing and Externalizing Problems in Japan. *Journal of Child and Family Studies*, 19 (1), 57-66. doi:10.1007/s10826-009-9281-y
- Siu Mui, C., Bowes, J., and Wyver, S. 2009. Parenting Style as a Context for Emotion Socialization. *Early Education and Development*, 20(4), 631-656. doi:10.1080/10409280802541973
- Talebinejad, M. R., and Fard, Z. R. 2012. The Relationship between Emotional Quotients, Socioeconomic Status and Performance in Reading Comprehension: A Case Study of Iranian High School Students. *Journal of Language Teaching and Research*, 3(5), 844-850.
- Wei, H., and Chen, J. 2014. The Relationships Between Family Financial Stress, Mental Health Problems, Child Rearing Practice, and School Involvement Among Taiwanese Parents with School-Aged Children. *Journal of Child and Family Studies*, 23(7), 1145-1154.
- Zhao, J. J., and Zhao, S. Y. 2010. The Impact of IQ+EQ+CQ Integration on Student Productivity in Web Design and Development. *Journal Of Information Systems Education*, 21(1), 43-53.